

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การใช้ประโยชน์เกี่ยวกับ
การถ่ายโอนความร้อน (2)

ครูผู้สอน

ครูวรกันต์

รักพงษ์

ครูอลงกรณ์

สุวรรณเพชร

Sn Pb H₂ Cu Ag Hg

CO₂

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ความร้อนกับ
การเปลี่ยนแปลงของสสาร

การใช้ประโยชน์เกี่ยวกับ การถ่ายโอนความร้อน

(2)

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายการนำความรู้ เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน
โดยวิธีการนำความร้อน การพาความร้อน
และการแผ่รังสีความร้อน
ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

$$A = F_s$$

H

การรู้สมบัติการนำความร้อน

ของวัสดุ**มีประโยชน์**

ต่อการเลือกวัสดุใน

ชีวิตประจำวันอย่างไร

?

ปัจจุบันมีการนำ
พลังงานความร้อน
จากดวงอาทิตย์
มาใช้ประโยชน์อย่างไร

กิจกรรม

2

กล่องอบแห้ง
พลังงานแสงอาทิตย์

ใบกิจกรรมที่ 2

กล่องอบแห้ง

พลังงานแสงอาทิตย์

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 2

กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

จุดประสงค์

ออกแบบกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์จำลองโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน

วัสดุและอุปกรณ์

- ไม่มี -

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. อ่านสถานการณ์ต่อไปนี้

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งมีผลผลิตทางการเกษตรมากมาย แต่ในช่วงฤดูแล้งเก็บเกี่ยวที่ผลผลิตมีปริมาณสูงถึงแม้จะมีการขายในรูปแบบผลสดก็ภายในประเทศและภายนอกประเทศแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถระบายผลผลิตออกสู่ตลาดได้เพียงพอ ผลผลิตจึงขึ้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ กระบวนการแปรรูปผลผลิตทำให้หลายวิธี การอบแห้งเป็นวิธีหนึ่งซึ่งแก้ปัญหาผลผลิตขึ้นตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

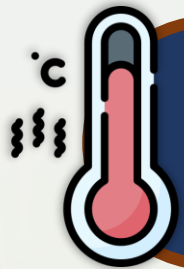
ให้นักเรียนออกแบบกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยระบุวัสดุที่ใช้พร้อมให้เหตุผลประกอบ รวมทั้งวิธีใช้และวิธีทดสอบประสิทธิภาพกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

2. รวบรวมข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนและสมบัติของวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความร้อน

3. ออกแบบและเขียนภาพร่างของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยใช้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนและสมบัติของวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความร้อน

4. นำเสนอภาพร่างของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยอธิบายเหตุผลในการเลือกใช้วัสดุและการออกแบบรวมทั้งวิธีใช้และวิธีทดสอบประสิทธิภาพกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

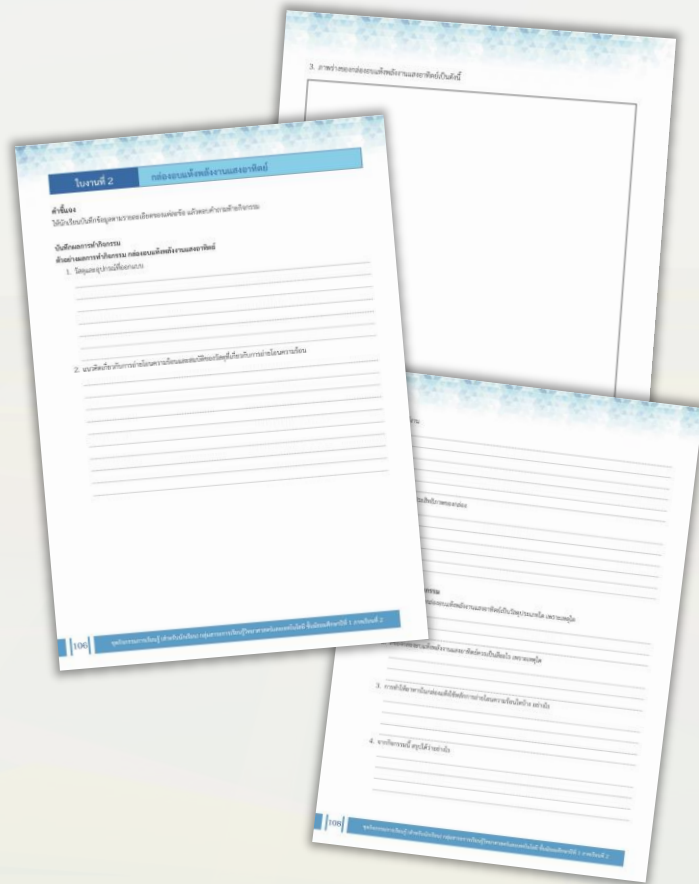

ใบงานที่ 2

กล่องอบแห้ง

พลังงานแสงอาทิตย์

คำถามก่อนเริ่มกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

คำถามก่อนเริ่มกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

ใช้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน
ออกแบบกล่องอบแห้งพลังงาน
แสงอาทิตย์จำลอง

คำถามก่อนเริ่มกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ออกแบบกล่องอบแห้งพลังงาน
แสงอาทิตย์จำลองโดยใช้ความรู้
เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน

$$A = F_s$$

H

คำถามก่อนเริ่มกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

วิธีการดำเนินกิจกรรม

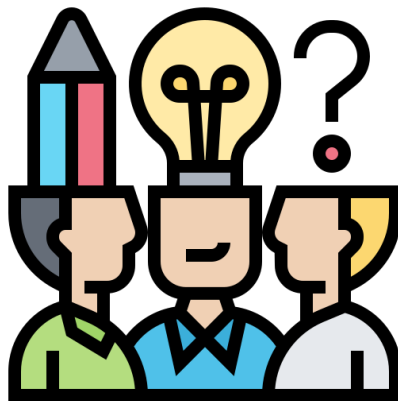
1. อ่านสถานการณ์

จากนั้นรวบรวมข้อมูลและแนวคิด
เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน
และสมบัติของวัสดุที่เกี่ยวข้อง
การถ่ายโอนความร้อน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

2. ออกแบบและเขียนภาพร่างของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยใช้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน และสมบัติของวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความร้อน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

3. นำเสนอผลการทำกิจกรรม

สถานการณ์

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งมีผลผลิตทางการเกษตรมากมาย แต่ในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวที่ผลผลิตมีปริมาณสูง ถึงแม้จะมีการขายในรูปผลผลิตสด ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถระบายผลผลิตออกสู่ตลาดได้เพียงพอ ผลผลิตสดจึงล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ กระบวนการแปรรูปผลผลิต ทำได้หลายวิธี ซึ่งการอบแห้งเป็นวิธีหนึ่งที่แก้ปัญหาล้นตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ให้นักเรียนออกแบบกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยระบุวัสดุที่ใช้ พร้อมให้เหตุผลประกอบ รวมทั้งวิธีใช้และวิธีทดสอบประสิทธิภาพกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

1. วัสดุและอุปกรณ์ที่ออกแบบ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

3. ภาพร่างของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เป็นดังนี้

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

4. วิธีใช้งาน

---

5. วิธีทดสอบประสิทธิภาพของกลุ่ม

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

An illustration featuring a central blue rectangular box with the Thai text 'นำเสนอ' (Present) in white. Below it is a larger, light purple rectangular box with the Thai text 'ผลการทำกิจกรรม' (Activity Results) in black. The background is a vibrant mix of yellow and red. Several hands in various colored sleeves (red, orange, blue, dark blue) are shown holding microphones, and a hand in a dark blue sleeve holds a green megaphone. Red lines radiate from the top of the blue box, suggesting energy or focus.

นำเสนอ

ผลการทำกิจกรรม

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กลุ่มออบแห่งพลังงานแสงอาทิตย์

1. วัสดุและอุปกรณ์ที่ออกแบบ

1. แผ่นอะลูมิเนียม

2. ลีสเปรย์สีดำ

3. แผ่นพลาสติกแข็งใส

4. บานพับ

5. ตะแกรงวางอาหาร

6. ผลไม้ เช่น กล้วย สตรอเบอร์รี่ พริก หรือ เนื้อสัตว์ เช่น ปลาสด

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กลุ่มอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

2. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนและสมบัติของวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนความร้อน

1. เลือกใช้กล่องอะลูมิเนียมโดยพ่นสีดำทั้งภายนอกและภายในกล่อง เพราะโลหะเป็นวัสดุที่นำความร้อนได้ดี และวัสดุที่มีสีดำจะดูดกลืนแสงและความร้อนได้ดีเช่นกัน

2. เลือกทำกล่องให้มีฝาปิดเพื่อกักเก็บความร้อนทำให้อุณหภูมิภายในกล่องสูงขึ้น และเลือกพลาสติกแข็งใสทำเป็นฝากล่องเพื่อให้สามารถมองเห็นผลไม้ที่อยู่ภายใน

3. เจาะรูบริเวณด้านล่างของข้างกล่องทั้ง 4 ด้าน และบริเวณฝากล่อง เพื่อระบายไอน้ำ เนื่องจากความร้อนจะทำให้ไอน้ำที่ผิวผลไม้ระเหยเป็นไอน้ำและลอยตัวสูงขึ้นตามหลักการพาความร้อนออกจากกล่องผ่านรูที่เจาะไว้ที่ฝาแผ่นพลาสติก อากาศภายนอกกล่องจะผ่านเข้ามาในกล่องทางรูที่เจาะไว้ด้านข้างกล่อง ทำให้อากาศในกล่องมีการหมุนเวียนระบายความชื้นได้ดี ผลไม้จะแห้งได้เร็วขึ้น

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

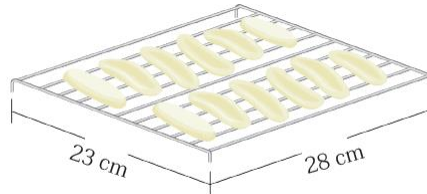
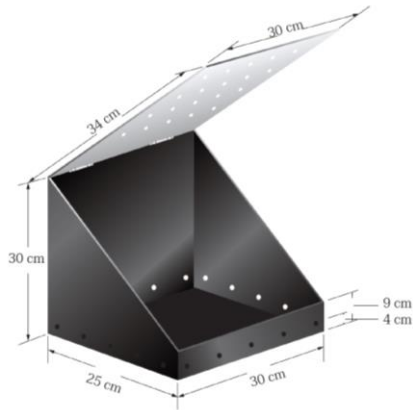
ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

3. ภาพร่างของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์เป็นดังนี้

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ผลการทำกิจกรรม

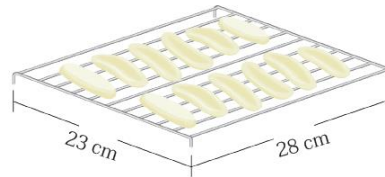
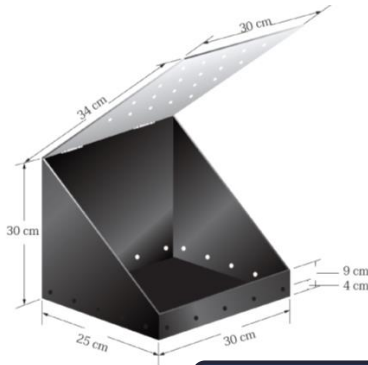
คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

4. วิธีใช้งาน

1. ล้างผลไม้หรือเนื้อสัตว์ให้สะอาด แล้วนำไปวางบนตะแกรงของกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ถ้าเป็นกล้วยสุกให้ปอกเปลือกแล้วหั่นเป็นแว่น ๆ แล้ววางบนตะแกรง หรือจะใช้ทั้งลูกก็ได้
2. นำกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ไว้วางไว้กลางแจ้ง โดยจัดให้แสงส่องถึงด้านหน้าของกล่อง

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ผลการทำกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลตามรายละเอียดของแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

ตัวอย่างผลการทำกิจกรรม กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

5. วิธีทดสอบประสิทธิภาพของกล่อง

การจะตรวจสอบว่ากล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์มีประสิทธิภาพหรือไม่ ทำได้โดย

1. แบ่งสิ่งที่ต้องการจะอบแห้งเป็น 2 ส่วน ชั่งมวลทั้ง 2 ส่วนนั้นให้เท่ากัน บันทึกผล

2. นำสิ่งที่ต้องการจะอบแห้งไปตากแดด โดยส่วนหนึ่งใส่ในกล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ อีกส่วนหนึ่งวางไว้นอกกล่อง

3. เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 8 ชั่วโมง ชั่งมวลของสิ่งที่อบแห้งจากกล่องอบแห้ง และจากนอกกล่อง เปรียบเทียบค่าที่ชั่งได้ ถ้ามวลของสิ่งที่อบแห้งจากกล่องอบแห้งน้อยกว่าแสดงว่ากล่องมีประสิทธิภาพ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

คำถามท้ายกิจกรรม

วัสดุที่ใช้สร้างกล่องอบแห้ง

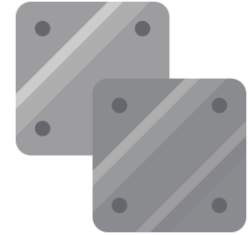
พลังงานแสงอาทิตย์

เป็นวัสดุประเภทใด

เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

ใช้วัสดุที่เป็นโลหะ

เพราะโลหะเป็นตัวนำความร้อน

เกิดการถ่ายโอนความร้อนได้ดี

คำถามท้ายกิจกรรม

สีของกล่องอบแห้ง
พลังงานแสงอาทิตย์
ควรเป็นสีอะไร
เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

ใช้สีเข้มหรือสีดำ

เพราะจะดูตกดินแสง

และความร้อนได้ดี

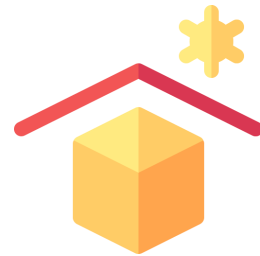

คำถามท้ายกิจกรรม

การทำให้อาหารในกล่องอบแห้ง
ใช้หลักการถ่ายโอน
ความร้อนใดบ้าง อย่างไร

แนวคำตอบ

เริ่มต้นกล่องอบแห้งได้รับการถ่ายโอนความร้อน
จากการแผ่รังสีจากดวงอาทิตย์ จากนั้นถ่ายโอนความร้อน
จากการนำความร้อนของตัวกล่องที่เป็นโลหะ
และการพาความร้อนจากอากาศภายในกล่อง

คำถามท้ายกิจกรรม

จากกิจกรรม

สรุปได้ว่าอย่างไร

สามารถออกแบบ เลือกใช้วัสดุเพื่อนำมาสร้าง
กล่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์
โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน

สรุปบทเรียน

สรุปบทเรียน

ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อน สมบัติของวัสดุ
ด้านการถ่ายโอนความร้อน และสีที่ดูดกลืนความร้อน
นำไปใช้เพื่อการเลือกใช้วัสดุในการออกแบบหรือสร้างอุปกรณ์
ที่จะนำไปใช้เกี่ยวกับความร้อนในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล

เช่น กล้องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

การเลือกวัสดุหลังคาสีของหลังคาและสีทาบ้าน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การใช้ประโยชน์เกี่ยวกับ
การถ่ายโอนความร้อน (3)

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว21102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 3 ตู๋ชนส่งสินค้ากันความร้อน
2. ใบงานที่ 3 ตู๋ชนส่งสินค้ากันความร้อน

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th